

Samenvatting Raadpleging Participatie

Juni 2026

Samenvatting

In opdracht van gemeente Molenlanden heeft INVIOOR een raadpleging uitgevoerd onder de inwoners van gemeente Molenlanden over participatie. Het doel van deze raadpleging is om inzichten uit de samenleving op te halen om daarmee zowel de participatieverordening als het participatiebeleid verder vorm te geven. De resultaten zijn verwerkt in onderliggende samenvatting.

Onderzoeksoopzet

- ▶ In mei en juni 2026 hebben panelleden van gemeente Molenlanden de mogelijkheid gekregen om de online raadpleging 'Participatie in gemeente Molenlanden' in te vullen. Er is gekozen voor een online raadpleging omdat hierdoor op een efficiënte manier een grote en diverse groep inwoners bereikt kan worden. Deze raadpleging is door 518 respondenten volledig ingevuld. 303 respondenten hebben de raadpleging ingevuld via het Tip-burgerpanel. Het responspercentage binnen het Tip-burgerpanel is 17%. Daarnaast hebben 215 inwoners de vragenlijst ingevuld via de link die door gemeente Molenlanden via verschillende kanalen is gedeeld.
- ▶ In totaal hebben 518 inwoners van deelgenomen aan de raadpleging. Bij dit aantal respondenten kunnen de resultaten ongeveer 4,3% afwijken van de werkelijke mening van alle inwoners van gemeente Molenlanden. We kunnen met 95% zekerheid stellen dat als de raadpleging onder vergelijkbare omstandigheden opnieuw zou worden uitgevoerd, de uitkomsten telkens binnen deze 4,3% marge vallen. Dit responsaantal maakt de onderzoeksresultaten betrouwbaar.
- ▶ De resultaten van deze raadpleging zijn aangepast (gewogen) naar de populatieverhouding op basis van leeftijd en geslacht. Dit is gedaan omdat de samenstelling van de groep respondenten niet overeenkomt met de daadwerkelijke samenstelling in gemeente Molenlanden. Door de resultaten te wegen, tellen de antwoorden van sommige respondenten zwaarder mee dan andere. Hierdoor worden de resultaten representatief voor de werkelijkheid en kunnen er betere (meer valide) uitspraken gedaan worden over gemeente Molenlanden.

Resultaten

Vormen van participatie

- ▶ Meer dan de helft van de inwoners wil het liefst geïnformeerd worden (meeweten) via een huis-aan-huis nieuwsbrief (59%) of Het Kontakt Alblasserwaard (53%).
- ▶ Meedenken doen inwoners het liefst via een enquête (56%), gevolgd door een inspraakbijeenkomst (45%), een raadgevend referendum (39%) of een werkbezoek (37%). Opvallend is dat in de 'anders' categorie, vooral het bindend referendum wordt genoemd.
- ▶ Meewerken doet men het liefst via een maatschappelijk initiatief (41%), werkgroep (41%), of door deelname aan een panel (32%). Opvallend is dat voor jongeren (<40 jaar) deelnemen aan een panel de voorkeur heeft (48%) en het maatschappelijk initiatief op de vierde plaats komt (35%).
- ▶ Voor meebepalen gaat de voorkeur uit naar 'Buurt Bestuurt' (47%), Wijkstemdag (42%) en de burgerbegroting (34%). Jongeren (<40 jaar) kiezen het vaakst voor een Wijkstemdag (54%), ook gevolgd door 'Buurt Bestuurt' (46%).

Voorwaarden en verwachtingen

- ▶ 40% van de inwoners is tevreden over de samenwerking met de gemeente als inbreng is meegenomen in de afweging, ook als het resultaat niet is wat men had gehoopt. 23% is tevreden als men de kans krijgt om de mening te delen en zich echt gehoord voelt, 18% als de inbreng zoveel mogelijk terugkomt in de plannen of uitvoering daarvan.
- ▶ Als belangrijkste voorwaarden voor een samenwerking met de gemeente noemen inwoners 'dat ik me serieus genomen voel' (67%), gevolgd door 'terugkoppeling over de uitkomst van de samenwerking' (63%) en 'vooraf duidelijk uitleg wat invloed mogelijk is en waar niet' (62%). Slechts 1% van de inwoners wil niet samenwerken met de gemeente.

Samenvatting

Samenwerking in het afgelopen jaar

- ▶ 12% van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden deelgenomen aan een initiatief dat is opgestart door de gemeente en 19% aan een initiatief dat is opgestart door de inwoners. 72% van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden niet samengewerkt met de gemeente.

Samengewerkt aan een initiatief opgestart door de gemeente

- ▶ De tevredenheid over de samenwerking is wisselend. 28% is het (helemaal) eens met de stelling 'Ik ben tevreden over de samenwerking met de gemeente'. 26% was het daar (helemaal) mee oneens.
- ▶ 47% van de inwoners is het oneens met de stelling dat de samenwerking heeft voldaan aan de verwachtingen.
- ▶ Over het algemeen ervaren inwoners niet dat het veel moeite kost om samen te werken met de gemeente (41%).
- ▶ 39% van de inwoners voelt zich serieus genomen door de gemeente.
- ▶ Inwoners die samenwerkten aan een initiatief opgestart door de gemeente deden dat omdat ze zich betrokken voelen bij de gemeente (51%), op de hoogte willen blijven van actuele ontwikkelingen (47%), omdat het initiatief gericht was op het verbeteren van de buurt/wijk (45%) en omdat ze hun mening willen geven over de gemeente (42%).
- ▶ De meerderheid van de inwoners die samenwerkte met de gemeente nam deel aan een inspraakbijeenkomst (55%). 37% vulde een vragenlijst in.
- ▶ Ondanks de kritische evaluatie, zou 85% van deze inwoners in de komende 12 maanden met de gemeente willen samenwerken. Men zou hier het liefst van op de hoogte worden gebracht via een huis-aan-huis nieuwsbrief (52%), inloopbijeenkomst (46%) of Het Kontakt Alblasserwaard (44%).

Samengewerkt aan een initiatief opgestart door inwoners

- ▶ 61% van de inwoners heeft hulp gevraagd aan de gemeente bij een initiatief dat is opgezet door inwoners. Redenen om geen hulp te vragen waren onder andere dat het niet nodig was, of omdat het vertrouwen in de gemeente laag was.
- ▶ Inwoners die wel hulp vroegen deden dat voor hulp in de uitvoering (55%), kennis over het betreffende initiatief (46%) en financiële middelen (35%).
- ▶ 27% van de inwoners is tevreden over de hulp die de gemeente bood. 25% voelt zich serieus genomen en 30% is het (helemaal) eens met de stelling dat de hulp van de gemeente aan de verwachtingen heeft voldaan. Ondanks dat inwoners relatief kritisch zijn over de samenwerking met de gemeente, geeft 61% het (helemaal) eens te zijn met de stelling in de toekomst weer om hulp te vragen als dat nodig is.

Niet samengewerkt

- ▶ Inwoners die niet samenwerkten met de gemeente deden dat veelal omdat zij niet uitgenodigd waren (47%), niet weten hoe het moet of waar zij moeten zijn (31%) en omdat ze het gevoel hebben dat het geen zin heeft, omdat de gemeente toch niks doet met mijn inbreng (20%). Slechts 7% had geen interesse om samen te werken.
- ▶ 85% van de inwoners die afgelopen 12 maanden niet samenwerkten met de gemeente, zou dat in de komende 12 maanden wel, of misschien willen doen. Zij zouden daarover op de hoogte willen gehouden via een huis-aan-huis nieuwsbrief, Het Kontakt Alblasserwaard, persoonlijk contact, of via de online nieuwsbrief.
- ▶ Inwoners die aangeven niet te willen samenwerken, doen dat voornamelijk niet omdat ze denken dat het geen zin heeft omdat de gemeente niks doet met de inbreng, omdat men geen interesse heeft en omdat men geen tijd heeft. Echter is het aantal respondenten dat deze vraag beantwoordde laag, waardoor deze resultaten voorzichtig geïnterpreteerd dienen te worden.

Waardering

- ▶ De Net Promotor Score geeft aan in hoeverre inwoners samenwerken met de gemeente aanraden aan anderen. Inwoners kiezen een getal tussen 0 en 10. Hoe hoger het getal, hoe groter de kans dat ze een samenwerking aanbevelen aan bekenden. Om de NPS te berekenen, wordt het percentage voorstanders (zij die een 9 of 10 geven) van het percentage tegenstanders (zij die een 0-6 geven) afgetrokken. Neutrale scores (7-8) worden buiten beschouwing gelaten. De NPS varieert daarmee tussen de -100 en +100. De Net Promotor Score voor participatie in gemeente Molenlanden is -6. Dit wil zeggen dat er 6% meer tegenstanders zijn dan voorstanders. Echter is het goed om te realiseren dat het percentage 'neutralen' (zij die een 7 of 8 geven), relatief groot is (51%).
- ▶ Complimenten gaan over goede en duidelijke communicatie, de verbinder, en dat er ruimte is om mee te denken of te doen.
- ▶ Verbeterpunten gaan voornamelijk over dat men het gevoel heeft dat er niet echt geluisterd wordt, maar dat participatie een 'vinkje' is of plannen al grotendeels vast liggen en de opvolging na samenwerkingen.

Samenvatting

Conclusie en adviezen

Om de participatieverordening en het participatiebeleid van gemeente Molenlanden verder vorm te geven, zijn hieronder enkele adviespunten gedeeld. Deze punten zijn een 'vertaling' van de antwoorden van de inwoners zoals naar voren gekomen uit de raadpleging.

- ▶ **Het uitnodigingen van inwoners voor samenwerkingen:** Bijna de helft van de inwoners die niet samenwerkten met de gemeente in de afgelopen 12 maanden, geeft aan dat niet te hebben gedaan omdat ze niet uitgenodigd waren. Het is daarom van belang dat de mogelijkheid tot samenwerken met de gemeente duidelijk wordt gecommuniceerd en inwoners expliciet worden uitgenodigd voor deelname. Daarbij zijn huis-aan-huis nieuwsbrieven, Het Kontakt Alblasserwaard en persoonlijk contact de belangrijkste manieren om inwoners te motiveren om mee te doen.
- ▶ **Tevredenheid wisselt, maar bereidheid tot participatie is hoog:** Hoewel de tevredenheid over samenwerkingen wisselend is, is de bereidheid van inwoners om (opnieuw) samen te werken met de gemeente hoog. Dit geeft aan dat inwoners de samenwerking met gemeente dermate belangrijk vinden, dat ze bereid zijn om opnieuw samen te werken ondanks dat samenwerkingen in het verleden niet altijd opleverden wat ze ervan hadden verwacht.
- ▶ **Verwachtingsmanagement en terugkoppeling:** Het belangrijkste aandachtspunt richting de toekomst gaat over de verwachtingen die men heeft van een participatieproces. Een groot deel van de inwoners is tevreden met het resultaat van een samenwerking met de gemeente als hun inbreng is meegenomen in de afweging, ook als het resultaat niet is wat ze hadden gehoopt. Dit geeft aan dat inwoners realistisch zijn over de invloed die zij hebben in participatieprocessen. Daarnaast zijn de belangrijkste voorwaarden dat men zich serieus genomen wil voelen, terugkoppeling krijgt over de uitkomst en vooraf duidelijk uitleg krijgt waar invloed mogelijk is en waar niet. Anderzijds geven inwoners aan niet te willen samenwerken omdat ze het gevoel hebben dat het geen zin heeft en de gemeente toch niks doet met de inbreng. Het is dus belangrijk om inwoners vooraf te informeren over de doelen en de invloed die ze hebben. Daarnaast is het essentieel om terug te koppelen hoe de resultaten van een participatiemoment hebben bijgedragen aan de totstandkoming of uitvoering van beleid.

Betrouwbaarheid en representativiteit

In onderzoek worden de begrippen **betrouwbaarheid** en **representativiteit** vaak door elkaar gehaald, terwijl ze iets anders betekenen:

- ▶ **Betrouwbaarheid** gaat over **hoe stabiel en precies** een meting is. Als we dezelfde raadpleging meerdere keren onder dezelfde omstandigheden zouden uitvoeren, levert dit dan (ongeveer) dezelfde resultaten op? Een hoge betrouwbaarheid betekent dat de uitkomst niet sterk door toeval wordt beïnvloed. **Een voldoende groot aantal deelnemers is hierbij belangrijk: hoe groter de steekproef, hoe stabiel de resultaten en hoe kleiner de kans dat toeval de uitkomst beïnvloedt.**
- ▶ **Representativiteit** gaat over **hoe goed de steekproef overeenkomt met de hele populatie**. Wanneer de steekproef representatief is, geven de resultaten een goede afspiegeling van de hele groep, bijvoorbeeld doordat mannen en vrouwen, verschillende leeftijdsgroepen of regio's in de juiste verhoudingen zijn meegenomen.

De **betrouwbaarheidsmarge** is een manier om betrouwbaarheid in cijfers uit te drukken. Omdat we een steekproef gebruiken en niet iedereen ondervragen, zit er altijd een stukje onzekerheid in de resultaten.

Met een betrouwbaarheidsniveau van 95% betekent dit: **als we het onderzoek 100 keer opnieuw zouden doen, dan zouden in ongeveer 95 van de 100 keer de resultaten binnen de opgegeven marge vallen.**

Voorbeeld: als in deze steekproef 60% ergens mee instemt en de marge is $\pm 4,3\%$, dan verwachten we dat de echte waarde in de bevolking tussen 55,7% en 64,3% ligt.

Wat betekent dit voor de lezer?

De marge laat zien hoe precies een uitkomst is. Hoe groter de steekproef, hoe kleiner de marge, en dus hoe betrouwbaarder het resultaat. Als vuistregel geldt dat een marge tot ongeveer **5%** acceptabel wordt gevonden. Soms is echter meer nauwkeurigheid gewenst, bijvoorbeeld wanneer het gaat om heel specifieke doelstellingen of vooraf vastgelegde normen.